

TESSENDERLO, DIESTERSTRAAT

Nota landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuvenonderzoek: Programma van maatregelen.

RAPPORT NR. 1217

Titel

Nota landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuvenonderzoek Tessenderlo,
Diestersstraat: Programma van maatregelen

Auteur(s)

Jeska Pepermans & Jeroen Verrijckt

Erkende archeoloog

2015/00053 - Jeroen Verrijckt

Projectnummer J. Verrijckt

2020-1135

Projectnummer Onroerend Erfgoed

2022K57 (LBO)

2023B116 (PS)

Plaats en datum

Beerse, 14/02/2023

INHOUD

Inhoud.....	2
1 Administratieve gegevens	3
2 Gemotiveerd advies	4
2.1 Aanleiding vooronderzoek.....	4
2.2 Resultaten vervolgonderzoeken	4
2.2.1 Landschappelijk bodemonderzoek	4
2.2.2 Proefsleuvenonderzoek.....	5
2.3 Impactbepaling van de geplande werken	5
2.4 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen.....	6
3 bibliografie	7

1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode J. Verrijckt		2020-1135
Projectcode Onroerend Erfgoed		2022K57 (LBO) 2023B116 (PS)
locatie	Provincie	Limburg
	Gemeente	Tessenderlo
	Straat	Diesterstraet
Kadastrale gegevens	Gemeente	Tessenderlo
	Afdeling	3
	Sectie	C
	Percelen	1439A2; 1439Z; 1439T3; 1439V3; 1437W; 1383K; 1437M, 1437V; 1439D3; 1439G3; 1439C4; 1437S; 1437T;
Coördinaten	Noordoost	X: 5.09048,51.05796 Y: 200598.640,194447.468
	Noordwest	X: 5.08916,51.05826 Y: 200506.020,194480.055
	Zuidoost	X: 5.09064,51.05730 Y: 200610.969,194373.743
	Zuidwest	X: 5.08904,51.05715 Y: 200498.632,194356.753
Oppervlakte plangebied		Ca. 10.100 m²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 10.100 m²
Erkend Archeoloog		2015/00053 Jeroen Verrijckt

2 GEMOTIVEERD ADVIES

2.1 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek met ingreep in de bodem kadert in de uitvoering van het programma van maatregelen zoals opgemaakt in de ADRIAENSEN, J., KEERSMAEKERS, E. & VERRIJCKT, J. 2020: *Archeologienota Tessenderlo - Diesterstraat*, Beerse, met ID 17176 en projectcode 2020D220. Deze archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de geplande bouw van een grootwarenhuis met appartementen aan de Diesterstraat te Tessenderlo. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

2.2 Resultaten vervolgonderzoeken

2.2.1 | Landschappelijk bodemonderzoek

Uit het bureauonderzoek werd een verwachting opgesteld naar de aanwezigheid van een archeologische site uit de steentijd en uit de volle en late middeleeuwen. De verwachting voor sites uit de metaaltijden en Romeinse periode was eerder matig. Er was een lage verwachting voor eventuele archeologische sites uit de recentere perioden. Hierop werd dan ook in eerste instantie een landschappelijk bodemonderzoek geadviseerd. De resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek zijn als volgt:

“Het landschappelijk bodemonderzoek te Tessenderlo, Diesterstraat, heeft uitgewezen dat een archeologisch niveau zicht bevindt op een diepte van 40 à 45 cm beneden het maaiveld. De geplande werken hebben een bodemingreep van minstens 50 cm beneden het maaiveld (verhardingen). Werken in functie van de funderingen voor het appartementsgebouw en grootwarenhuis zullen dieper reiken, evenals infiltratiewerkzaamheden. Er is sprake van bodemingrepen tot onder of in een eventueel archeologisch niveau, ter hoogte van B3-B7, over een oppervlakte van ca. 7473 m². Eventuele archeologische waarden zullen hierdoor worden weggegraven. Volgens bovenstaande kan gesteld worden dat er niet voldoende informatie aanwezig is over de eventuele aan- of afwezigheid van archeologische sites. Er is wel voldoende informatie aanwezig om te beoordelen dat eventuele archeologische sites verstoord worden door de geplande werkzaamheden. Hierdoor is een behoud *in situ* onmogelijk ter hoogte van voornoemde zone.

Ter hoogte van Diesterstraat nr. 169, aan de voormalige garage, is geen archeologisch relevant niveau meer bewaard gebleven. Hier bevinden zich rechtstreeks onder de verstoringen Tertiaire sedimenten uit het Neogeen. In deze zone is verder archeologisch onderzoek dan ook niet zinvol en zal ook niet tot kennisvermeerdering leiden. Ter hoogte van nrs. 181 en 183 kon tevens ook vastgesteld worden dat deze woningen beschikten over een volledige onderkeldering welke doorheen het archeologisch niveau reikt. Het archeologisch niveau werd net ten oosten ervan nl. aangetroffen op 40 à 45 cm-mv, terwijl de bovenzijde van de vloerplaat van de kelder is gelegen op ca. 80 cm-mv. Het archeologisch niveau zal hierdoor reeds verstoord zijn.

Vanwege de afwezigheid van een intacte bodemopbouw/paleobodem dient er geen verder onderzoek naar steentijdvindplaatsen meer uitgevoerd te worden. Er wordt geadviseerd meteen over te schakelen op het proefsleuvenonderzoek om eventuele sporensites op te sporen, in de zones waar het Quartair (laat-Pleistoceen) eolisch dek nog bewaard is (B3-B7; 7473 m²).”

2.2.2 Proefsleuvenonderzoek

Naar aanleiding van de geplande bouw van een grootwarenhuis met appartementen te Tessenderlo, Diesterstraat, vond binnen het plangebied, na een landschappelijk bodemonderzoek, een proefsleuvenonderzoek plaats in de niet verstoorde delen van het plangebied. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd een groot aantal verstoringen aangetroffen, te relateren aan de 20ste-eeuwse bebouwing binnen het plangebied. Er werden twee greppels aangetroffen welke parallel lopen aan de percelering zoals aangeduid op 19de-eeuws kaartmateriaal. Deze zijn dan ook in verband te brengen met de toenmalige landindeling en afwatering van de percelen. Verder kwamen er geen archeologisch relevante sporen aan het licht. Een silexkling en handgevormd aardewerk wijzen op menselijke aanwezigheid in de omgeving tijdens respectievelijk de steentijd en de metaaltijden-Romeinse periode. Het betreft echter verspit materiaal dat niet meer *in situ* bewaard is. Mogelijks werd een archeologisch waardevolle site reeds vergraven of bevinden dergelijke sites zich elders in de nabije omgeving, bv. meer richting het westen, op de hoger gelegen delen of meer richting de waterlopen. Er kan in elk geval gesteld worden dat er binnen de advieszone zelf geen sprake is van een bewaarde, waardevolle archeologische site. Bijgevolg wordt dan ook een advies gegeven om de terreinen vrij te geven voor verdere ontwikkeling.

2.3 Impactbepaling van de geplande werken

De opdrachtgever plant op het terrein de bouw van een grootwarenhuis met bovenliggende appartementen. Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden onherroepelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven. Het gebied waar een nieuwe weg wordt gepland, namelijk aan de achterzijde van de parking, behoort niet tot de vergunningsaanvraag. Bij de ontwikkeling hiervan dient een nieuwe omgevingsvergunning te worden aangevraagd met eventueel bijbehorend archeologisch vooronderzoek.

De bestaande gebouwen worden afgebroken om plaats te maken voor de bouw van een grootwarenhuis met aanpalende parkeergelegenheid. De oppervlakte van het gebouw zal ongeveer 2.500 m² bedragen. Over de hele oppervlakte van deze bouw zal een verstoring in de bodem plaatsvinden bij het plaatsen van de fundering. Boven het grootwarenhuis, aan de kant van de bestaande Diesterstraat, wordt de bouw van appartementen gepland. Naast en achter het grootwarenhuis wordt een parking aangelegd. Bij de aanleg hiervan wordt rekening gehouden met een bodemingreep van ongeveer 50 cm, wat een verstoring betekent voor de bodem. Er wordt langsheen de parking en het grootwarenhuis een groenzone voorzien met achteraan een zone voor wateropvang infiltratie.

Voornoemde geplande werkzaamheden zouden een versturende impact hebben op een eventueel bewaard archeologisch bodemarchief. Binnen het plangebied blijkt echter geen bewaarde, waardevolle archeologische site aanwezig te zijn.

2.4 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen

Het proefsleuvenonderzoek te Tessenderlo, Diesterstraat leverde enkel recente verstoringen op en twee greppels die te relateren zijn aan perceelindeling en- afwatering. Verder zijn er geen archeologische relevante, waardevolle sporen aangetroffen. De aangetroffen vondsten uit de metaaltijden-vroeg-Romeinse periode en steentijd komen niet *in situ* voor en betreffen verspit materiaal. Er kan geconcludeerd worden dat er binnen de contouren van het plangebied geen archeologisch waardevolle site (meer) aanwezig is. Aangezien er geen archeologisch waardevolle site aanwezig is, is er geen kenniswinst te behalen en is er geen verder archeologisch onderzoek noodzakelijk. Een programma van maatregelen werd hierdoor niet opgemaakt.

Er wordt een advies gegeven om de terreinen vrij te geven.

De resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek binnen deze nota bleken voldoende om het ontbreken van potentieel op kennisvermeerderingen bij verder archeologisch onderzoek te staven. Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. De archeologienota kan, conform de Code van Goede Praktijk, als volledig beschouwd worden.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.

3 BIBLIOGRAFIE

- ADRIAENSEN, J., KEERSMAEKERS, E. & VERRIJCKT, J. 2020. *Archeologienota Tessenderlo, Diestersstraat*; J. Verrijckt Rapport nr. 0331, Beerse.
- BORSBOOM, A. & VERHAGEN, P. 2012. *KNA Leidraad Inventariserend Veldonderzoek Deel: Proefsleuvenonderzoek (IVO-P)*. SIKB
- Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0), 2019.
- HANECA, K., DEBRUYNE, S., VANHOUTTE, S., & ERVYNCK, A. 2016. Archeologische vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie, Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed 48.
- TOL, A. J., VERHAGEN, P. & VERBRUGGEN, M. 2012. *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek*, KNA-leidraden, Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, Gouda.
- VAN GILS, M. & DE BIE, M. 2006. Steentijd in de Kempen. Prospectie, kartering en waardering van het laat-paleolithische en mesolithische erfgoed. In: COUSSERIER, K., MEYLEMANS, E. & IN 'T VEN, I. (red.), *CAI-II. Thematisch inventarisatie- en evaluatieonderzoek*. VIOE Rapporten 2, Brussel, 7-16.
- VAN GILS, M. & MEYLEMANS, E. 2019. *Prospecteren naar steentijd artefactensites – versie 1*, agentschap Onroerend Erfgoed.